

Waar leef je voor?

(4^e preek in een serie over geestelijke vernieuwing)

*Liturgie zondagmiddag 13 september 2015
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Psalm 138:1,3 (hoe groot is jouw God?)
Gebed
Avondmaalsformulier 4 (o.a. ben ik nou echt zo slecht?)
Gebed
Zingen: Gezang 161:1, 2, 3, 4 (als geloofsbelijdenis)
Opwekking (om het evangelie van de vrijspraak te vieren)
Uitdelen brood – zingen: Gezang 90 : 1
Uitdelen bekers – zingen: Gezang 90 : 2
Dankzegging – zingen: Gezang 91
Lezen: 2 Korintiërs 5 : 14 – 6 : 2 en 6 : 14 – 7 : 1
Zingen: Lied 328 : 1, 2 (gebed voor de verkondiging)
Verkondiging
Zingen: Psalm 119 : 1, 14, 63
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Zingen: Psalm 25 : 4, 6
Zegen van God

[1]

‘We hadden het gevoel dat we iets moesten doen’.

Die zin kun je de laatste weken steeds vaker horen.

Een onafzienbare stroom vluchtelingen meldt zich in Europa.

En de taferelen die zich afspelen op de Middellandse Zee

zijn meer dan eens hartverscheurend.

Anders trouwens wel de nood van ieder

die dan wel veilig en wel Europa heeft bereikt.

‘We hadden het gevoel dat we iets moesten doen’,

zeiden mensen die spontaan naar Lesbos en andere plekken vertrokken
om daar de helpende hand te bieden.

Of die ook in ons land een actie op touw zetten

om zoveel mogelijk vluchtelingen bij mensen thuis op te vangen.

Ja, wat is dat eigenlijk voor gevoel?

Is dat niet heel vaak ook vooral *schuldgevoel*?
De crisis met vluchtelingen speelt al veel langer.
Maar nu ineens volgt er actie.
Want ja, de beelden die we langs zien komen
zijn nu toch wel erg heftig.
En dat voelt niet goed.
Dus moeten we wat doen om dat gevoel te verdoven.

En het voelt wél goed om daar dan een hele avond aan te wijden,
dan wel flink voor in de buidel te tasten,
of ook je slaapzakken die je toch niet meer gebruikt weg te geven.

Maar wees eens eerlijk: waar geef je dan precies voor?
En die vraag stel ik vanmiddag niet
om andere mensen de maat te nemen, of ook de media.
Maar om – opnieuw – zelf in de spiegel te kijken,
als het gaat om de dingen die wij doen als christen.

Want daar gaat het vanmiddag over.
Twee weken geleden hebben we stilgestaan bij onze 'rechtvaardiging',
zoals we dat vandaag ook weer hebben gevierd aan het avondmaal:
Christus is voor mij gestorven,
en nu ben ik van dood en zonde vrij!
Maar vanmiddag gaan we een stap verder,
door te kijken naar onze 'heiliging':
wat verandert er nu in ons leven voor God?
Wat doen we voortaan wel, en niet – nu Christus ons heeft bevrijd?

Kijk, maar dan zit je dus zomaar direct op dat terrein van het doen.
Zoals bijvoorbeeld het geven van je geld.
En dan stel ik diezelfde vraag dus vooral ook aan onszelf:
waar doe je het nou allemaal voor?

Ja, waar gééf je voor?

Nou, ten diepste wordt het antwoord daarop bepaald door een andere vraag.

Niet: waar *geef* je voor?

Maar: waar *leef* je voor?

*

[2]

In Korinte speelt dit onderwerp ook.

Paulus gaat alle kerken daar in Griekenland bij langs om geld op te halen voor de moederkerk in Jeruzalem.

Wij kennen deze gemeente vooral uit de tijd vlak na Pinksteren.

Duizenden mensen waren tot geloof in de Here Jezus gekomen.

Vanaf dat moment deelden ze alles met elkaar.

Als je het ergens realiteit zag worden waar we vorige week bij stilstonden, en vanmorgen in feite opnieuw, dan wel daar:

hoe goed is het in Gods gezin!

Met open armen wordt iedereen daar ontvangen.

Maar op een gegeven ogenblik

was dit delen met elkaar niet meer afdoende.

De gemeente had nogal wat leiders

die onderhouden moesten worden (vgl. Hand.6:4).

Er waren heel wat joodse pelgrims die naar Jeruzalem reisden en daar tot geloof kwamen.

Ook waren er nogal wat weduwen

in dit specifieke gezin van God in Jeruzalem (Hand.6:1).

Maar daar kwam nog eens een grote hongersnood overheen, waar vooral de mensen aan de onderkant van de samenleving waarschijnlijk flink door werden getroffen (vgl. Hand.11:28).

Daarbij was het eten en drinken in Jeruzalem ook nog eens extra duur, heb ik me laten vertellen.

(T.E. van Spanje, CNT op 2 Korintiërs, pag.28)

Kijk, en dan zie je dat Gods gezin groter is dan die ene gemeente daar in Jeruzalem.

Want Paulus doet een beroep op de diverse gemeenten in Macedonië, die vervolgens – ondanks dat ze het zelf ook bepaald niet breed hebben – geven met gulle hand. (2 Kor.8:2)

Alleen, *in Korinte* komt het maar niet van de grond.

Waarom niet?

Nou, Paulus werd door een van de gemeenteleden beschuldigd dat hij niet integer zou zijn.

Geld voor de collecte in Jeruzalem inzamelen? Ja ja.

Maar ondertussen verdwijnt dat geld mooi in zijn eigen zak natuurlijk.

Wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon, want ook vandaag is dát de reden waarom heel wat mensen bij een inzamelingsactie niet geven: het komt toch niet terecht waar het moet zijn! En er zijn helaas ook schrijnende gevallen bekend van fraude en zelfverrijking, aan de top van hulpverleningsinstanties.

Maar bij Paulus is er geen enkele aanleiding om zo te denken.

Nee, deze verdachtmakingen worden doelbewust de gemeente in geslingerd.

Want er is een groep 'apostelen' die daar in Korinte haat zaait richting Paulus, met de bedoeling zelf geëerd en geprezen te worden.

En dat lukte ook aardig,
want zo op het eerste gezicht maakten zij veel meer indruk.
Paulus was een diepe denker,
en ook nog eens iemand wiens preken nou niet heel makkelijk waren.
Terwijl deze 'apostelen' juist een ster waren in spreken,
allerlei tekenen en wonderen verrichten,
en bovendien prat gingen op allerlei bijzondere openbaringen.
Dus dan snap je wel:
Paulus stond direct met 1-0, 2-0, 3-0 achter.
Ja, hij kon wel inpakken.
Dit was nog eens een boodschap!
Iedereen hing aan hun lippen.

En velen wilden van hen leren
hoe zij ook zulke goede sprekers konden worden.
Nou, geen probleem, daar wilden ze de mensen best bij helpen,
uiteeraard wel tegen een hoge vergoeding
– want dat wil natuurlijk wel, als er zoveel vraag naar is.

Maar... nú komt de aap uit de mouw,
want waar Paulus van beschuldigd werd,
daar werden deze zogenaamde apostelen zélf van verdacht:
het ging hun niet om het welzijn van de gemeente,
maar om er zelf goed op te staan bij de mensen
en eigen zakken flink te vullen.

Snap je?
Zo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten.
Hoe funest, als een gemeente door dit soort leiders wordt ingepakt.
De dood in de pot, ook al had men de mond vol over Jezus.
Enkele hoofdstukken verder, in 2 Korintiërs 11,
zegt Paulus het klip en klaar:

hier wordt een andere Jezus verkondigd,
en dit is dus ook een ander evangelie (11:4).
De gemeente laat het gewoon gebeuren
dat men hen 'tiranniseert, uitzuigt, onderwerpt,
zich boven u verheft en u beledigt' (11:20).

Ja, u hoort het goed: deze zogenaamde apostelen *zuigen hen ook uit*.
Dat kan dus, met het evangelie in de hand,
en in de naam van Jezus.

Dan wordt er misschien wel aangedrongen op levensheiliging,
bijvoorbeeld in het geven van je geld voor de kerk,
voor de armen, enzovoorts.

Maar het gebeurt op een oneigenlijke manier.
Vanuit macht, of ook juist on-macht:
jullie móeten geld geven, voor dit of voor dat.

En dat is hetzelfde als:
jullie móeten twee keer naar de kerk,
jullie móeten op bezoek bij deze en gene,
jullie móeten naar een bijbelstudievereniging,
jullie móeten mentor worden of ouderling
of net waar op dat moment tekort aan is.

Nou ja, de dominee zei het,
en dús zullen we het maar doen.
Tegenwoordig gaat dit niet echt meer werken,
zeker niet bij jongere generaties, maar toch.
Hoe makkelijk werken wij bij elkaar op het schuldgevoel.
Niet alleen in de media,
maar net zo goed ook in de kerk.
Ja, misschien daar nog wel sterker,
want het is immers voor Gods koninkrijk,

en je wilt toch niet dat jij er verantwoordelijk voor bent dat dat koninkrijk stagneert?

*

[3]

Maar hoe werkt het dan wèl, die heiliging van ons leven?

Het kan toch niet zo zijn

dat we dan maar helemaal niks meer dóen?

Dat heb ik ook regelmatig als kritiek gehoord op mijn preken:

je hebt het alleen maar over genade,

maar we moeten toch ook wat dóen?

En ik moet zeggen: ik ben daar wel weer over aan het nadenken gezet,

door een boek wat wij op dit moment als collega's lezen en bespreken,

en wat ook de basis vormt voor deze serie preken.

Aan de ene kant is er het gevaar waar ik het net over had:

dat we zelf ons best gaan doen om goede dingen tot stand te brengen,

al dan niet vanuit schuldgevoel.

Maar dit boek bepaalde me er bij dat er nóg een gevaar is,

namelijk dat we het nooit hebben – dat *ik* het nooit heb –

over zonden waar we mee moeten breken,

en over een nieuw leven dat er wel degelijk moet komen.

Ook dan kan religiositeit uitbundig bloeien,

dat wil zeggen: een leven waarin we op eigen kracht

dingen gaan doen voor God.

Als het evangelie niet méér is dan een aai over de bol,

en het is allemaal goed dankzij Christus...

dan worden wij als mensen net zo goed onrustig:

ja, maar zo makkelijk kan het toch ook weer niet zijn?

En dan komt er een bepaalde dwangmatigheid in ons waardoor we toch allerlei actie gaan ondernemen – óm dat schuldgevoel in ons maar te verdoven.

Dat schuldgevoel laat zich namelijk nooit helemaal wegdrücken. Juist als we vertrouwd zijn met God, weten we op de een of andere manier wel dat Hij de zonde haat, en wil dat ons leven verandert.

Maar hoe dan?

Hè, dat is de vraag vanmiddag.

Heel cruciaal, want het ontspoot dus zomaar, is het niet op de manier van de oudste zoon, dan wel op die van de jongste (Luc.15:11-32).

Kijk, en dan wijst Paulus ons vanmiddag de weg.

Wat drijft hem, want hij zit toch ook bepaald niet stil, of wel?

Nee, hij heeft zelfs meer gearbeid dan welke andere apostel ook, zegt hij ergens.

Maar weet je wat *hem* drijft?

We lazen het zopas: de liefde van Christus.

En dat is precies ook waar het bij ons om draait, de enige weg die werkelijke verandering in ons leven bewerkt!

Hoor maar, Paulus zegt er meteen achteraan:

we zijn ervan overtuigd geraakt

dat één mens dus kennelijk gestorven is

voor álle mensen van de hele wereld!

De schuld is voldaan, voor iedereen!

Alleen, stopt het daar dan?

En komen dús alle mensen in de hemel, of ze nu geloven of niet?

En maakt het dan niet meer uit hoe je leeft?

Jawel, want Paulus zegt:

dat Christus voor alle mensen is gestorven *heeft een doel*,
namelijk dat de levenden niet langer voor zichzelf zouden leven,
maar voor Hem.

Kijk, en dáár heb je dus ook die vraag uit het thema vanmiddag:
waar leef je voor?

Als het gaat om heiliging van ons leven,
is dát in feite de belangrijkste vraag!

Ja, er moet dus echt wat veranderen,
ook in de dingen die wij als christen doen.
Maar de vraag die hierin leidend is,
is deze: waar leef je voor?

En als je bijvoorbeeld een heleboel geld aan de kerk geeft,
of aan een goed doel,
vraag je dan eens eerlijk af: waar geef je voor?

Daarvoor moet je dus in je eigen hart te rade gaan.
Want daar valt de beslissing.

Is jouw hart een woonplaats van Christus,
en loopt dús je mond en je leven van die liefde over?

Of is het als je eerlijk bent vooral angst die je leidt, of schuldgevoel,
of die ander die op je let, en die je beoordeelt op wat je al dan niet doet.

Maar Paulus zegt: dat zijn dus echt wereldse maatstaven
die ook zomaar springlevend zijn in de kerk,
en juist dát moet stoppen, bij ons allemaal.

Dat is helemaal niet meer van belang,
dat doet er als het goed is niet meer toe.

Wat die ander van mij vindt, hoe die ander mij beoordeelt,

en zelfs of God het wel goed genoeg vindt wat ik doe.
Daarmee is eens voor goed afgerekend aan het kruis.

Nee, weet je waar we met elkaar pas écht bang voor moeten zijn?

Dat je het evangelie tevergeefs ontvangt!

Op allerlei plaatsen in zijn brieven noemt Paulus dat zo.

Ook hier in 2 Korintiërs 6;1:

“Als Gods medewerkers sporen wij u (...) aan:

laat de goedheid die hij u bewijst niet tevergeefs zijn.”

En daarmee bedoelt Paulus:

laat het alsjeblieft niet zo zijn, bij jullie,

dat die geweldige genade van God zonder effect blijft in jullie leven.

Ja? Dat betekent dus kort en goed dit:

die genáde moet het doen, niets en niemand anders.

Waar leef jij voor? En u?

Is dat werkelijk voor Christus, en voor Christus alleen?

Als dat zo is, dan ben je een nieuwe schepping – lazen we (5:17).

Dan ben jij, dan bent u opnieuw geboren – kun je ook zeggen.

Als wij ons vol vertrouwen richten op de Here Jezus,

en van Hem alles verwachten in leven en sterven,

dan scheidt God in ons een nieuwe natuur,

die de kracht heeft, de Goddelijke power, om te groeien

en steeds meer van binnenuit ons leven te veranderen.

Daar moet het gebeuren: in de diepte van uw en mijn hart.

En als het daar niet gebeurt, kun je je uit de naad werken voor de kerk

en voor de mensen om je heen,

ja al je geld geven aan wie het echt nodig heeft –

maar het heeft geen enkele zin! (1 Kor.13)

Gelukkig is precies dít ook wat God al aan ons belooft bij de doop:

dat zijn Geest in ons wil wonen

en ons tot levende leden van Christus wil maken.

Precies zo hebben we het vandaag gevierd bij het avondmaal:

Hij in ons, en wij in Hem.

Ja? Niet maar: Hij *vóór* ons, nee: Hij *in* ons.

Als je dat stukje brood aanpakt, zeg je:

ja, graag Here, niets liever dan dat.

En met dat de wijn of druivensap bij je binnenkomt,

mag je daarin Gods liefde voelen

die door heel je bestaan heen gaat tintelen,

alles wat je denkt en doet gaat doortrekken.

Maar je kunt je daar wel voor afsluiten.

Op het moment dat je zegt:

maar met mij zit het wel goed,

en ik *wéét* het ook allemaal prima –

geef liever een stevige preek richting de jongeren,

of richting randkerkelijken,

of mensen die gaan samenwonen, of scheiden...

Dan houd je de boot af,

ja dan houd je de vernieuwing die God wil geven van je af,

en in feite – zegt Paulus – ontvang je dan het evangelie tevergeefs,

het heeft geen enkel effect.

Ook al doe je verder van alles voor de kerk, en voor God –

maar dat doe je dan puur op eigen kracht,

en ten diepste ook niet voor Hem maar voor jezelf:

ik doe het tenminste goed,

aan mij zal het niet liggen.

Tegen mensen die *zó* in de kerk zitten zegt Christus:

Ik sta voor de deur en Ik klop aan.

Oftewel: Ik wil graag naar binnen,
 dat heb Ik je bij je doop ook al beloofd,
 maar jij laat Mij buiten staan, jij red jezelf wel.
 Zet de deur van je hart toch alsjeblieft open, zegt Christus.
 Want Ik wil zo graag ook bij jou en bij U binnenkomen,
 en dan zullen we samen eten,
 Ik met jou en jij met Mij. (Opb.3:20)

Dat is geen oproep aan wie nog niet gelooft,
 dit is direct bedoeld voor kerkleden zoals u en ik!
 Ontvang Mijn genade toch alsjeblieft niet tevergeefs,
 want juist die genade, en ook alléén die genade,
 kan ervoor zorgen dat je goede dingen gaat doen voor Mij,
 en voor je medemens. (zie verder uitgebreid 2 Korintiërs 8 en 9)

*

[4]

Ja, en toch hè?

Laat het waar zijn wat je nu zegt,
 maar dan kunnen we toch nog steeds niet stil blijven zitten.
 Wij zullen zelf toch in actie moeten komen.

Ja, dat is helemaal waar.

Dat lazen we zopas ook heel duidelijk
 in dat tweede stukje van 2 Korintiërs 6 en eerste vers van hoofdstuk 7.
 Dat bekende stuk over het ongelijk span.
 Bekend, omdat we dat altijd toepassen op gemengde verkering,
 op een relatie met iemand die niet gelooft.
 Terwijl het dáár dus helemaal niet over gaat, wist u dat?
 Je moet maar eens die hoofdstukken 5 en 6 achter elkaar doorlezen,
 dan merk je dat dat beeld van het ongelijk span

gaat over heel wat anders.

Namelijk: zorg er voor, beste Korintiërs,
dat het in de gemeente niet toegaat op de manier van de wereld.
En dat we dús elkaar niet meer afrekenen
op de dingen die nog niet goed zijn in ons leven,
dat we elkaar niet afschrijven
omdat dat andere gemeentelid niet net zo doet als wij,
niet net zo trouw is als wij, etc.

Het is niet gevaarlijk,
sterker nog het is juist goed en aangenaam voor God
wanneer wij als christenen met beide benen
in deze ongelovige wereld staan –
dat deed Christus ook.

Maar het is wél gevaarlijk
wanneer die ongelovige wereld in de geméente wantrouwen zaait,
zoals daar in Korinte gebeurde tegenover Paulus.
En zoals er hier in de bron soms ook zonder problemen gebeurt.
Ik kan het wel hebben, inmiddels, dankzij Gods genade.
Maar evengoed is het ronduit slecht.
Paulus maakt duidelijk: dan heb je echt de duivel in de kerk!
Dan leven we niet meer voor Christus, maar voor onszelf
en hoe wij het graag zien en horen en doen.

En in de slipstream daarvan komt vervolgens allerlei wetteloosheid mee:
vriendjespolitiek, maar ook uit zijn op eigen eer, en zelfverrijking,
en machtsspelletjes: als de kerkenraad daar en daar niet mee stopt,
betaal ik geen v.v.b. meer;
als die en die predikant voorgaat, kom ik niet meer in de kerk; enz.
Onbestaanbaar, zegt Paulus, echt onbestaanbaar:
licht en duisternis gaan simpelweg niet samen,

Christus en de duivel ook niet,
avondmaal en negativiteit en roddel al evenmin.

Maar die gemengde verkering dan?
Of dat totale gebrek aan inzet in de kerk van sommigen dan?
Ja, ook daar gaat levensheiliging over, u hebt helemaal gelijk.
Al begint dat echt bij die ene vraag: waar leef jij voor?
Daarover in gesprek gaan met elkaar.
Op zoek naar andermans hart: wat leeft daar? Ja wíe leeft daar?

En dan kun je nog wel eens verrast staan,
hoe iemand echt voluit wil gaan voor God in zijn of haar leven.
Of dan komt er een mogelijkheid om die ander écht verder te helpen,
in het omgaan met seksualiteit,
door vol liefde te laten zien hoe God dat heeft bedoeld
en hoe Hij ook daarin het beste voorheeft met die jongere,
of die wat oudere.

Ja, als die vraag vaker zal worden gesteld, in alle oprechtheid:
waar leef jij voor?
En je kunt ook delen hoe dat is voor jouzelf...
Dan komt er meer en meer ruimte
om als gemeente weer echt werk te gaan maken van onze levensheiliging.
Zoals Paulus die ook heel duidelijk verankert,
niet in normen en in geboden
maar vóór alles in Gods beloften.
Hij wil bij ons wonen, moet je je voorstellen! Hij wil jouw God zijn!
Ja, jouw vader, en mijn vader – en wij zijn zonen en dochters. Wow!
Maar als dát dan zo is, en weer meer en meer gaat leven voor ons,
ja dan moeten we onszelf ook reinigen
van alle lichamelijke en geestelijke smetten
en vol ontzag voor God ons hele leven heiligen. (7:1)

Oftewel: dan blijft geen onderdeelje van ons leven meer onberoerd,
 vanwege onze grote God
 die alles bij u en bij mij weer helemaal goed en zuiver wil maken.

*

[5]

Kijk, en zó kun je dan ook Gods wet weer een duidelijke plek geven.
 En een lied als Psalm 119 weer leren zingen.
 Omdat die geboden van God dan niet meer 10 losse regels voor je zijn,
 maar je Hem zelf er achter ziet,
 in Zijn onbegrensde liefde waarmee Hij jouw leven wil vullen.

Ja, zing je dan, mijn hele leven leef ik naar U toe,
 ik word niet moe om van Uw trouw te spreken en te horen.
 En daarom luister ik graag naar hoe U mijn leven hebt bedoeld.
 En merk ik ook steeds meer verdriet ja berouw
 om alles wat er in mijn leven nog niet aan beantwoordt.
 Voortdurend ontdek ik ook weer nieuwe dingen
 die nog horen bij mijn oude leven.

Niet dat je de zondaars mijdt,
 maar zelf ga je echt een heel andere weg.
 En van ganser harte (!) zoek je naar Gods vrede,
 omdat je zijn getuigenis begint te verstaan:
 o, maar dáár gaat het God dus om,
 in dit gebod, of in die levensregel;
 maar wat is dat eigenlijk góed, en mooi,
 nu begin ik er ook echt naar te verlangen.

Ja, je wordt er gelukkig van,
 niet maar oppervlakkig, alsof het geen enkele moeite kost

en jou geen centje pijn doet.

Maar omdat je het diep in je ziel ervaart
dat de goedheid die God je bewijst niet tevergeefs is,
maar daadwerkelijk je leven vernieuwt.

Wat een genade!

Amen.